

AURKIBIDEA

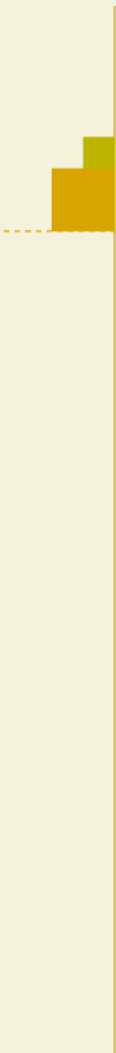
1. SARRERA	9
2. HISTORIA	11
3. DEFINIZIO GARRANTZITSUAK	17
4. INTOXIKAZIOAN GARRANTZIA DUTEN FAKTOREAK	21
4.1 Xenobiotikoaren izaera toxikoa	21
4.2 Sistema biologikoa	24
4.3 Substantzien arteko elkarrekintza	25
4.4 Faktore fisiologikoak eta kimikoak	25
5. ADIERAZLE ETA INDIZE TOXIKOLOGIKOAK	26
6. ELIKAGAIEKIN ERLAZIONATURIKO TOXIKOAK	35
6.1 Berezko toxikoak edo toxiko naturalak	36
6.1.1 Substantzia antinutritiboak	36
6.1.2 Toxiko naturalak	44
6.1.2.1 Landare-jatorrikoak	45
6.1.2.1.1 Lekadunen toxikoak	45
6.1.2.1.3 Alkaloideak	50
6.1.2.1.4 Minbizia eragin dezaketen substantziak	56
6.1.2.1.5 Perretxikoetako toxinak	63
6.1.2.2 Animalia-jatorrikoak	69
6.1.2.2.1 Itsaskien toxinak	69
6.1.2.2.2 Arrainen toxina	69
6.1.2.2.3 Galeperren toxinak	77
6.2 Ingurumen-poluitzaileak	77
6.2.1 Konposatu organokloratuak	79
6.2.2 Metal astunak	86
6.2.3 Substantzia erradioaktiboak	100
6.2.4 Disruptore endokrinoak	105
6.3 Elikagaiak manipulatzean edo prestatzean ager daitezkeen toxikoak	107
6.3.1 Mikroorganismoek eragindako arriskua	107

6.3.1.1	Bakterioak	107
6.3.1.2	Mikroorganismo eta eragile ez-bakterianoak	120
6.3.1.2.1	Eragile ez-bakterianoak	121
6.3.1.2.2	Birusak	121
6.3.1.2.3	Protozooak	122
6.3.1.2.4	Metazooak	127
6.3.2	Zerealeetako toxikoak	132
6.3.3	Ontzien osagaiak	144
6.3.4	Animalia eta landare-ekoizpenean erabiltzen diren substantziak	150
6.3.4.1	Pestizidak	151
6.3.4.1.1	Intsektizidak	151
6.3.4.1.2	Fungizidak	162
6.3.4.1.3	Herbizidak	165
6.3.4.2	Botika-hondakinak	170
6.3.4.2.1	Hazkuntza-eragileak	171
6.3.4.2.2	Substantzia inhibitzaileak	172
6.3.5	Prestaketaren ondorioz agertutako toxikoak	172
6.3.5.1	Konposatu piroorganikoak	172
6.3.5.1.1	Hidrokarbuero aromatiko poliziklikoak	173
6.3.5.1.2	Amina heteroziklikoak	182
6.3.5.1.3	Akroleina	182
6.3.5.1.4	Akrilamida	183
6.3.5.2	Aminoazidoetatik eratorritako konposatu ez-pirolitikoak	184
6.3.5.3	Tratamendu alkalinoz eratutako konposatuak	185
6.4	Gehigarriak	186
6.4.1	Kontserbatzaileak	189
6.4.1.1	Bentzoatoak (E 210-E 213)	189
6.4.1.2	Parabenoak (E 214-E 219)	189
6.4.1.3	Propionatoak (E 280-E 283)	189
6.4.1.4	Bifeniloak (E 230-E 232)	189
6.4.1.5	Nitrato eta nitritioak (E 249-E 252)	190
6.4.1.6	Sulfitoak (E 220-E 228)	192
6.4.1.7	Azido borikoa eta boraxa (E 282, E 285)	193

6.4.2	Koloratzaileak	193
6.4.3	Zaporearen indartzaileak	194
6.4.3.1	Glutamato monosodikoa (E 621)	194
6.4.4	Gozagarriak	194
6.4.4.1	Alkohol-azukreak edo poliolak	194
6.4.4.2	Ziklamatoa (E 952)	195
6.4.4.3	Sakarina (E 954)	195
6.4.4.4	Aspartamoa (E 951)	195
6.4.5	Oxidazioaren aurkakoak	197
6.4.5.1	Butilhidroxianisola eta butilhidroxitoluenoa (BHA E 320, BHT E 321)	203
7.	ELIKAGAIEN AURKAKO ERREAKZIOAK	199
8.	BIBLIOGRAFIA	205

ELHUYAR Edizioak

Unibertsitateko gaiak

- Enpresa-zientziak
- Giza zientziak
- Informatika
- Ingeniaritza
- Kimika
- Marketina
- Matematika
- Osasuna
- Teknologia elektrikoa

ELHUYAR
edizioak